

КАФЕДРА
ФІЗИОЛОГІЇ,
БІОХІМІЇ ТВАРИН І
ЛАБОРАТОРНОЇ
ДІАГНОСТИКИ

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний
університет

Факультет ветеринарної медицини

**Кафедра фізіології, біохімії тварин і
лабораторної діагностики**

Науково-дослідний центр біобезпеки
та екологічного контролю ресурсів АПК

за спонсорської підтримки ТОВ «БіосЛаб»

МАТЕРІАЛИ

ХІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ЗДОРОВ'Я ТВАРИН І
ЛЮДИНИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД»**

травень
2026 року

ДНІПРО 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
КАФЕДРА ФІЗІОЛОГІЇ, БІОХІМІЇ ТВАРИН І ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР БІОБЕЗПЕКИ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО
КОНТРОЛЮ РЕСУРСІВ АПК
BIOSAFETY CENTRE
ТОВ «Біос Лаб»

МАТЕРІАЛИ

XI Міжнародної науково-практичної конференції

викладачів і здобувачів вищої освіти

**«ЗДОРОВ'Я ТВАРИН І ЛЮДИНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД»**

26-27 травня 2026 р.

м. Дніпро

Здоров'я тварин і людини в умовах глобальних викликів: міждисциплінарний підхід: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і здобувачів вищої освіти (м. Дніпро, 26-27 травня 2026 р.) / Дніпровський ДАЕУ. – Дніпро, 2026. – 258 с. – Режим доступу: <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/14106>.

Викладено матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і здобувачів вищої освіти «Здоров'я тварин і людини в умовах глобальних викликів: міждисциплінарний підхід» з найбільш важливих напрямків сучасної ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи, яка відбулася 26-27 травня 2026 р.

Посвідчення про реєстрацію: № 455 від 14 квітня 2026 р.

Редакційна колегія:

І. Бібен, Д. Масюк, В. Недзвецький, S. Vuzoianu, G. Baydas, Л. Галузіна, М. Лещова, В. Зажарський, Н. Зажарська, Н. Сулова, Д. Білий, П. Склярів, О. Хмельова

Відповідальність за зміст і достовірність публікації несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Дніпровський державний аграрно-економічний університет, 2026

Отже, спосіб виготовлення мікроскопічних препаратів з кліщів *Dermanyssus gallinae* дозволяє отримати високоякісне просвітлення паразитів, що підвищує ефективність вивчення його морфологічних структур.

Висновки. 1. Запропонований спосіб виготовлення мікроскопічних препаратів з кліщів *Dermanyssus gallinae* включає поєднання режимів та середовищ, який дозволяє отримати найкраще його просвітлення.

2. Застосування запропонованого способу дозволяє впродовж 3 годин отримати повне знебарвлення залишків крові в черевці кліщів та водночас запобігає деструкції хітину.

Список використаних джерел:

1. Chauve, C. (1998). The poultry red mite *Dermanyssus gallinae*: current situation and future prospects. *Veterinary Parasitology*, 8, 364–376. doi:10.1016/s0304-4017(98)00167-8

2. Koziatek-Sadłowska S. (2025). Biology and genetics of the poultry red mite (*Dermanyssus gallinae*) – new targets for eradicating and controlling invasion. *Annals of Parasitology*, 71, 19–25. doi:10.17420/ap71.541

3. Fiddes, M.D., Le Gresley, S., Parsons, D.G., Epe, C., Coles, G.C., & Stafford, K.A. (2005). Prevalence of the poultry red mite (*Dermanyssus gallinae*) in England. *Veterinary Record*, 157, 233–235. doi:10.1136/vr.157.8.233

4. Zhang, X., Zhang, Y., Xu, K., Qin, J., Wang, D., Xu, L., & Wang, C. (2024). Identification and biochemical characterization of a carboxylesterase gene associated with β -cypermethrin resistance in *Dermanyssus gallinae*. *Poultry Science*, 103(5): 103612. doi:10.1016/j.psj.2024.103612

Етіопатогенетичні аспекти та діагностичні алгоритми за ідіопатичної епілепсії у собак

Піддубняк О.В., Харченко А.В., Вовкотруб Н.В., Білик Б.П., Грицай В.В.

e-mail: ovpiddubnyak73@ukr.net

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

Вступ. Ідіопатична епілепсія є одним із найбільш поширених неврологічних захворювань у собак, що характеризується повторюваними неспровокованими судомними нападами, які виникають унаслідок порушення електричної активності нейронів головного мозку [1]. Етіологія ідіопатичної епілепсії остаточно не з'ясована, проте встановлено важливу роль генетичної схильності. Найчастіше захворювання виявляють у собак порід бордер-колі, німецька вівчарка, лабрадор-ретривер, бігль, такса, бельгійська вівчарка та золотистий ретривер. Тригерними факторами також можуть бути стрес, надмірне фізичне навантаження, різкі звуки, зміна умов утримання, порушення режиму сну та годівлі [2].

Багато аспектів патогенезу ідіопатичної епілепсії дотепер залишаються маловивченими. Однак відомо, що напад інтермітуючих судом генералізованого моторного типу розвивається внаслідок швидкого і неконтрольованого розряду на фоні дисбалансу нейротрансмітерів збудження та пригнічення [3]. З'ясовано, що на субклітинному рівні в групах нейронів кортикальної і субкортикальної зони відбуваються біохімічні зміни, які, в свою чергу, призводять до виникнення епілептогенного вогнища [4]. Важливу роль у розвитку нападів відіграють порушення функції гамма-аміномасляної кислоти (ГАМК), підвищення активності глутамату, зміни проникності іонних каналів та порушення нейромедіаторного обміну. Тривалий перебіг епілепсії може супроводжуватися структурними та функціональними

змінами нейронів, розвитком гіпоксії мозкової тканини та нейродегенеративних процесів [5]. Тому **метою** роботи було узагальнення сучасних даних щодо етіології, патогенезу та вивчення клінічних проявів і діагностики ідіопатичної епілепсії у собак.

Матеріали та методи. Дослідження проводилися на собаках (5 тварин), які поступили у ветеринарну клініку ФВМ БНАУ, різних порід: німецька вівчарка, французький бульдог, лабрадор-ретривер, хаскі та метис, віком від 8 міс. до 4,5 років. Всі собаки поступили у клініку в період після нападу судом. Під час збору анамнезу встановлено, що у 4 собак напади судом були вперше, лише одна собака хворіла 2,5 роки (метис), але лікування проводилось в іншій клініці. Напади відбулися у 3-х тварин в домашніх умовах, у 2-х – під час вигулу. При зборі анамнезу (один власник надав відеофіксацію нападів) у всіх тварин спостерігалися раптові напади судом генералізованого моторного типу з втратою свідомості тривалістю від 40–60 с до 3 хв із гіперсаливацією; у двох тварин виявили мимовільні акти сечовиділення та дефекації. У однієї собаки власник виявив зміну поведінки перед нападом: занепокоєння, страх, вона намагалася десь сховатися. Період після нападу (постіктична фаза) у всіх собак тривав від 1 до 4 хв і характеризувався атаксією та втратою орієнтації у середовищі. В однієї собаки (метис, хворіє 2,5 роки) періодичність нападів незакономірна: від 1 до 6 разів на місяць, незалежно від пори року та часу доби.

Результати досліджень. Діагностика ідіопатичної епілепсії базується на комплексному клініко-неврологічному обстеженні. Показники неврологічного статусу у всіх собак на момент дослідження були в нормі. З метою виключення структурних і метаболічних причин судом, а саме: енцефаліт, новоутворення головного мозку, черепно-мозкова травма, гідроцефалія, інтоксикація, гіпоглікемія, печінкова енцефалопатія, гіпокальціємія, серцево-судинні порушення тощо, які можуть супроводжуватися судомним синдромом, були проведені загальний та біохімічний аналізи крові.

У дослідних собак виявили деякі зміни гематологічних показників. Зокрема у 3 собак (французький бульдог, німецька вівчарка та хаскі) виявили помірну гіперферментемію АсАТ (79–112 Од/л) і АлАТ (57–84 Од/л), що, можливо, вказує на цитоплазматичний та мітохондріальний цитоліз гепатоцитів внаслідок перевантаження білковими компонентами раціону тварин. При проведенні УЗД, змін ехогенності паренхіми печінки у цих собак не встановлено.

У 1 собаки (метис) виявили нейтрофілію (68 %), еозинопенію (1 %), гіпоглобулінемію (25 г/л), гіпонатріємію (122 ммоль/л), гіпокаліємію (3,3 ммоль/л), гіпохлоремію (94 ммоль/л), що можливо, зумовлено стресовою реакцією організму на судомні напади, порушенням водно-електролітного обміну та метаболічними змінами, що супроводжували епілептичний синдром.

Для встановлення діагнозу хворим тваринам було рекомендовано застосувати магнітно-резонансну томографію (МРТ) головного мозку. За результатами даного дослідження у всіх собак встановили відсутність МР-ознак структурної патології головного мозку: середні структури мозку не зміщені, шлуночки мозку звичайної форми, не компресовані, не зміщені; кортикальні борозни гемісфер великих півкуль не поглиблені та нерозширені, латеральні щілини та конвексимальні субарахноїдальні простори не розширені; структура орбіт та ретробульбарного простору не змінена, зорові нерви без ознак зміненого МР-сигналу; мозочок без особливостей. Однак, у 1 собаки (метис) виявлена підозра на порушення цілісності скроневої кістки ліворуч (можливі застарілі посттравматичні зміни), що, очевидно, спровокувало в подальшому судомні напади.

Висновок. Ідіопатична епілепсія у собак є поширеним неврологічним захворюванням, що проявляється повторюваними генералізованими судомними нападами та супроводжується порушенням функціонального стану центральної нервової системи. Проведені дослідження показали, що клінічний перебіг захворювання характеризувався раптовими нападами клоніко-тонічних судом із втратою свідомості, гіперсаливацією, атаксією та дезорієнтацією у постіктальний період. Комплексне клініко-неврологічне, лабораторне та МРТ-дослідження дало змогу виключити структурні та метаболічні причини судомного синдрому в більшості тварин. У частини собак встановлено помірну гіперферментемію АсАТ і АлАТ, а також окремі

порушення електролітного та гематологічного профілю, що, ймовірно, пов'язано зі стресовою реакцією організму та метаболічними змінами на фоні судомних нападів. За результатами МРТ у більшості собак структурних змін головного мозку не виявлено, що підтверджує ідіопатичний характер епілепсії. Водночас у однієї тварини встановлено можливі застарілі посттравматичні зміни скроневої кістки, які могли бути одним із факторів розвитку судомного синдрому.

Отримані результати свідчать про необхідність комплексного підходу до діагностики ідіопатичної епілепсії у собак із обов'язковим проведенням неврологічного обстеження, лабораторних досліджень та магнітно-резонансної томографії для виключення симптоматичної епілепсії й інших патологій головного мозку.

Список використаних джерел:

1. G.Michael Couper Jones, H. Andreas Volk, R. Mary Anne Packer. Research priorities for idiopathic epilepsy in dogs: Viewpoints of owners, general practice veterinarians, and neurology specialists. *J Vet Intern Med.* 2021 May;35(3):1466–1479. doi: 10.1111/jvim.16144.
2. Volk H. A., Berendt M., Farquhar R. G. et al. International Veterinary Epilepsy Task Force consensus reports on epilepsy definition, classification and terminology in companion animals. *BMC Veterinary Research.* 2015. Vol. 11. Article 182.
3. De Risio L., Bhatti S., Muñana K. et al. International Veterinary Epilepsy Task Force consensus proposal: diagnostic approach to epilepsy in dogs. *BMC Veterinary Research.* 2015. Vol. 11. Article 148.
4. A.Nagendran, J.Fraser McConnell, L.De Risio et al. Peri-ictal magnetic resonance imaging characteristics in dogs with suspected idiopathic epilepsy. *J Vet Intern Med.* 2021 Mar;35(2):1008–1017. doi: 10.1111/jvim.16058.
5. Charalambous M., Brodbelt D., Volk H. A. The Evidence Behind the Treatment of Canine Idiopathic Epilepsy. *Veterinary Evidence.* 2016. Vol. 1(1).

ПОЛІМОРФІЗМИ ГЕНА *GSTPI* ТА МОРФОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ ЯДЕР КЛІТИН ПУХЛИН МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ СОБАК

Плескачов Н.В., Федець О.М., Заяць О.І.

e-mail: pleskachov@lvet.edu.ua

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів, Україна

Пухлини молочної залози є найпоширенішою онкологічною патологією у самок собак - на їх частку припадає понад половину всіх новоутворень. Загальноприйнятим методом оцінки пухлинного процесу є ядерна морфометрія - кількісний аналіз параметрів клітинних ядер, який відображає ступінь злоякісності та проліферативну активність тканини. Рання діагностика суттєво підвищує ефективність лікування, тому пошук надійних онкомаркерів залишається актуальним завданням ветеринарної онкології. Особливий інтерес становлять поліморфізми гена глутатіон-S-трансферази P1 (*GSTPI*), оскільки вони можуть впливати на функціональну активність ферменту який кодується цим геном та можуть розглядатись як потенційні молекулярні маркери злоякісних новоутворень.

Метою роботи було встановити взаємозв'язок між поліморфізмами *GSTPI* та морфометричними показниками ядер пухлинних клітин.